

dilo in se je zavrnilo, ker imamo že itak pol preveč takih pajzelnov na Jesenicah in na Savi. Ravno tako se je tudi zavrnila ista prošnja g. Josepine Podpač. Občinski uslužbenci se zavarovalo pri penziskemu in nezgodbenemu zavodu. Dalje se je podelilo več obč. ubožcem znatna mesečna podpora. V pondeljek 18. t. m. smo imeli sejo radi obrtne nadaljevalne šole. Prav krasno je govoril g. nadučitelj Sedlak o potrebi in nujnosti te šole. Vsi predlogi so se enoglasno sprejeli in se bode z podukom, kakor hitro se nova šola zgradi, pričelo. Pri temu si bode največ zaslug g. nadučitelj Sedlak pridobil! — Ako ne prideš jutri večer pod „Mežako“ je konec najine ljubezni! Tako je pisala neka jeseniška inteligentna frajla, nekemu železnič. uslužbencu, kateri je grozoviti „Germanenfresser“! Gotovo se je potem ta gospod svojo slovansko kri z ono slovansko gospico pod „Mežako“ prav dobro ohladil, osebito ker je tam še obilo snega!!! — Neki zasebni delavec se je v kolodvorski restavraciji toliko „Abschnicelov“ najedel, da mu je še v isti noč želodec počil in je umrl. To so namreč g. dr. Kogoj konštatali. — Ker dobimo od vseh straneh vprašanja, kedaj da bodo že na Jesenicah nove občinske volitve, še enkrat pripomnimo, da tega sami ne vemo. Stvar je namreč v božjih rokah g. barona Božidara Švarca, kateri bode pa reč rešil, kadar bodo to g. dr. Šuštersič pripustil! Kranjska dežela je sedaj črna in temna ko noč in moramo že toliko časa potrpeti, dokler imata prvo besedo imenovana oba gospoda. Ker se pa časi in s tem tudi ljudje preminjajo, imamo še vedno upanje, da se bodo tudi enkrat na Jesenicah nove obč. volitve vršile, če ne preje pa prav gotovo v drugem stoletju!

Iz Jesenic. V pondeljek 28. aprila t. l. smo imeli zopet komisijo radi 8 razredne skupne slovenske ljudske šole na Jesenicah. Ker se Jesenicanji in Savčani niso zedinili, da se nova šola med Jesenicanji in Savo na parceli industrije zgradi, je postala projektirana in že od ministerstva dovoljena 4 razrednica za Savo pravomočna in se bode ta šola v kratkem na Savi zgradila. Nemška šola se pa že v jeseni na Savi v 6 razredno razširi. Proti te uredbi ni noben rekurz več dopuščen.

Štajerski kmetje!

Deželni zbor štajerski stopi menda junija meseca zopet skupaj, da prične svoje delovanje. Od tega zasedanja je jako veliko odrivno. Kakor znano, razbila je

prvaška obstrukcija

deželni zbor in je s tem napravila **velikansko škodo ljudstvu**. Podpore, subvencije, denarji za zgradbe, za regulacije, za brezobrestna posojila itd., vse to je prvaška obstrukcija vrgla v vodo. Prvaški poslanci pa hočejo še naprej onemogočiti delo v deželnem zboru. Še naprej hočejo povčavati vašo bedo!

Kmetje!

Naše potrežljivosti mora biti enkrat konec! Mi zahtevamo od slovenskih poslancev, da takoj

nehajo z obstrukcijo.

Kajti edino potem je mogoče, da dobimo vse to, kar zahtevamo in potrebujemo. Kmetje! Zbirajte se na shodih in odpošiljajte prvaškim poslancem rezolucije, da naj ponehajo z obstrukcijo. Zahtevajte od vaših občinskih zastopov, da isto storijo! Nobeno nasprotno zavijanje vas naj ne zmoti.

Proč z obstrukcijo!

Poslanci morajo se pokoriti ljudski volji!

Novice.

Varujte se pred nepoštenimi agenti! Te dni se je vršila pri deželnici sodniji v Gradcu zanimiva tožba. Tožiteljico je zastopal mariborski advokat g. dr. Mravlak. Stvar je zelo podučna in jo hočemo vsled tega obširnejše popisati. Alojz Kralj, bivši deželni pismoslova v Mekutnjaku pri Ljutomeru bil je zavarovan za slučaj smrti

pri neki zavarovalni družbi (Nationale Unfallversicherungs-Gesellschaft) na Dunaju. Spravil ga je k temu agent te družbe Magdič, ki je obenem knjigovoda v prvaški posojilnici v Ljutomeru. Seveda se je Kralju takrat vso mogoče obljudilo, tako, da je sedel na lim. Zavarovan je bil za slučaj smrti na 2000 K. Dne 2. svečana t. l. ob 2. uri zjutraj šel je Alojz Kralj v Ljutomer k svojemu gospodarju, pekovskemu mojstru Kučkovcu, da bi tam prevzel pecivo in je raznesil odjemalcem. Na tej poti imel je Kralj prekorčiti 9 malih mostov. Bilo je to zelo nevarno, kajti sneg je ravno kopnel, voda pa je bila povsod visoka. Vkljub temu je prišel Kralj srečno čez vseh 9 brvi. Zutraj ob 8/8. uri pa so našli Kralja neposredno pred Ljutomerjem v Ščavnici utonjenega. Na tem kraju je mala steza ob vodi, ki teče tam okroglo 2 metra globoko pod stezo. Steza sama je bila pokrita z zmrznenim snegom, noč pa je bila temna in deževna. Kralj je gotovo zdrsnil in padel v vodo. Poskušal je vun priti, kakor so to sledovi dokazali, ali posrečilo se mu ni in moral je utoniti. Marija Kralj, soproga ponesrečenca, ki je vboga kočarica v Mekutnjaku, naznanila je to nesrečo še isti dan (2. svečana) preje omenjenemu agentu Magdič. Ta Magdič je poleg tega njen sosed in gre dan za dnevom v ljutomersko posojilnico. Agent je kočarici in njenemu sinu Antonu Kralju tudi rekel, da je nesreča takoj brzjavno generalnemu zastopu zavarovalnice v Gradec naznanil in da ima vdova nekaj čez 2 K za telegram plačati. Dne 14. svečana pa je dobila Marija Kralj od tega glavnega zastopa naznanilo, da se ji ne bode nič izplačalo, češ, da je bil Kralj pisan in je v pisanosti ponesrečil. To je bilo seveda popolnoma neresnično in žena je vsled tega po dr. Mravlagu tožbo vložila. Pri obravnavi pa je zavarovalnica tudi dokazala, da je prišlo naznanilo o nesreči šele dne 7. svečana v rekomandiranem pismu agenta Magdiča. Glasom pravil zavarovalnice pa se izplača zavarovalno sveto le tedaj, ako se nezgodo tekom 48 ur naznani. Magdič je dobil sicer še na dan nesreče nalogo, da napravi to naznanilo. On je tudi rekel, da je telegrafiral. Ali vse to ni bilo resnično. Šele 7. svečana je ta prvaški agent odpadal naznanilo in je bilo to že prepozno. Zaradi brezvestnosti in nemarnosti tega agenta bi torej Marija Kralj zdaj niti vinarja ne dobila. Le vplivanju dr. Mravlagu se je posrečilo, da je zavarovalnica vendar dovolila 1200 K plačila. Ostalih 800 K pa bode žena zdaj pri brezvestnemu agentu iskala, ki gotovo ničesar nima in se bode gotovo branil, plačati škodo, ki jo je vsled svoje nemarnosti nesrečni in težko prizadeti ženi napravil. . . Opozorjam kmete na ta kričeči slučaj! Kdor se pusti zavarovati, naj preje vsa določila pregleda. In kadar se zgodi nesreča, naj jo vsakdo takoj sam v rekomandiranem pismu ali telegramu zastopu zavarovalnice naznani. Agentom Magdičeve sorte naj se ne zaupa, kajti taki ljudje imajo sicer vedno polna usta obljub in narodniških fraz, ali slovensko ljudstvo so ti ljudje še vedno v blato spravili!

Kulturna dejstva. Dr. H. Pfaundler objavlja velikost števila takih oseb, ki ne znajo ne pisati ne brati (analfabetov). Pri temu je prisel do sledečih zanimivih zaključkov: Na zgornjem Avstrijskem je analfabetov 0,90%, na Tirolskem 1,24%, na nižjem Avstrijskem 1,23%; na Štajerskem pa že 3,92%, na Koroskem 5,74% in na Kranjskem 5,01%. Žalostno dejstvo je torej, da ravno v pokrajinh, kjer bivajo Slovenci, živi največ analfabetov. Vzrok temu žalostnemu dejstvu je iskat v nesrečni prvaški politiki. Prvaki se borijo z neverjetno ošabnostjo za visoko šolo, oni imajo celo kup srednjih šol, — ljudsko šolo pa popolnoma zanemarjajo. Zato imamo veliko preveč slovenskih uradnikov, advokatov, duhovnikov in veliko premašlo navadnih ljudi, ki znajo brati in pisati. V prvaško univerzo bodejo potem takem analabeti zahajati morali . . . Ej vi prvaki, akademate res toliko srca za ljudstvo, potem mu dajte potrebne izobrazbe, ki je danes začetek in konec vsakega napredka!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Vhogi „Štajerc“! Pobožni farizeji, ki zavajajo resnico v posameznih farških listih, imajo „Štajerca“ posebno na „piki“. Odkar urednik „Štajerca“ ptujskim črnim dopisom ni hotel veselje napraviti, da bi umrl, divjajo ti možaki kakor turški derviši. Seveda je „Štajerc“ vsega kriv, kar se v Ptaju in sploh širom sveta godi. Menda je tudi „Štajerc“ kriv, da imajo nekateri ptujski duhovniki tako pikantne „romane“ nvesti, da je joj. Morda te „romane“ enkrat objavimo in svet se bode še bolj čudil, kakor je čež Vavpotičeve „Liebsbriefe“. Ako bodejo črni dopisuni svoje obrekovanje in zavijanje še nadalje prakticirali, pustili bodo vse obzire in vso „prijateljstvo“ . . . V Ptaju je prece pripadnik protestantske veroizpovedbe. Ti protestanti so imeli pred kratkim shod in zdaj je že „Štajerc“ temu kriv in je že naš list „protestantovski“. Oj ti derviši ti! Vera je stvarki nima v politiki nič opraviti in po našem mnenju naj vsakdo po svoji poti v nebesa pride. Na Avstrijskem imajo vse vere ednakno pravico celo turška ni vun vzeta. Nas vse to nič nibriga. Kar se pa tiče naše pobožnosti, je gotov boljša, kakor „morala“ gotovih celibaterjev Ptaju, ki smrdi že do nebes. Adio!

Narodni dnevnik ima v Ptaju bedasteg poročevalca, ki sliši travo rasti in planke živati. Zadnji politični kaplanček presega tega do pistuna v vsakem oziru. Ni toraj čuda, da je ravno v tem nesrečnem celjskem listu največ časnarskih „rac“ in največ naravnost otročjih oskar. Samo ob sebi umevno je, da meče „Narodni dnevnik“ vsako lumperijo, ki se v Ptaju dogodi Nemcem v obraz. Zadnjič so neki pokvarjeni otroci kradli. „Narodni dnevnik“ pa že v tem zmislu poroča, kakor da bi bili ti tatinski otroci „nemačurji“. Ali dotični duševni revež, ki pol celjski list z izbruhni bolanji svojih možgan, je grozovito opikel. Pri tej ptujski tatvini namreč Drofenikova družina najbolj očirrena. Ta družina je skozinskoz slovenska. Otrok, zna tako krasti, čeprav je šele 6 let star,

Ponesrečeni balon.

Že v zadnji številki smo poročali o veliki nesreči z koplovom „Delitsch“. Ta bala se je dvignil v zrak in nesrečno v gondoli štiri osebe: trgovca Karla Luft (iz Bitterfelda), Leuckseurnega trgovca Hoecker in Graupner iz Leipziga. Balon je prisel nesreči v nevihto in grozni visocini je vanj strevdarila. Ko se je to zgodilo bil je balon 2000 metrov visok. Padel je bliskoma do in so bili seveda vsi štiri potnik takoj mrtvi. Naša današnja slika kaže te štiri ponesrečene može v gondoli svojega balona. Nesreča z koplovih se zadnje četvero grozovito množijo.

Die tödlich verunglückten Insassen d. Ballons „Delitsch“

torej na „slovenski“ način vzgojen. Povemo to pa samo zaradi tega, da celjski gospodje svojega ptujskega dopisuma enkrat pošteno za učesa primejo, pa naj bode potem ta dopisun advokat ali pisar ali profesor ali študent ali vrag ali karkoli hoče. Žalostna resnica je, da se največ lumperij v Ptiju v „narodno-slovenskih“ hišah zgodi. Ako „Narodni dnevnik“ ne bode miroval, posvetili budem pre temeljito v ta brlog. Tudi mi vemo marsikaterje pikantne osebnosti . . .

Kaj je, gospodine Ozme? Kakor znano, spadata ptujsko-ormožka slovensko-klerikalna poslanca med tiste možje, ki so raje tih, nego da bi se trudili. Regulacija Drave je ustavljena, deželnozborska obstrukcija je napravila velikansko škodo ravno v tem volilnem okraju, — Ozme in Meško pa molčita in spita doma za pečjo. Kaj neki to pomeni? Ali sta se morda že naveličala poslančevanja? Ali sta morda dovolj lovnik nabrala? Ali pa sta morda dobila od kakšne strani tiko komando, da naj jezik za zombi držita? . . . Listi poročajo namreč, da je kaplan dr. Korošec na klubovi seji Ozmeca in Meškota tako grozovito oštel in ozmerjal, da nista imela niti enega dobrega lasu več. Govori se, da je Ozme celo svoj mandat odložiti hotel; kajti temu „simplem Landpfarrer“ ni šlo v glavo, da bi se moral zdaj, ko je poslanec, klanjati pred Korošcem, ki je vendar kaplan in prefekt. Ozme se pa zelo moti, ako misli, da bode on Korošca ukrotiti. Korošec je danes gospodar klerikalne stranke in kdor se ne pokori, dobri brco, pa čeprav je žegan . . .

Reichl pred sodnijo. Razmere na ptujskem kolodvoru so že tako daleč dovedle, da morajo železniški uslužbenci poštenjaka Reichl pred sodnijo priganjati, da tam svoj dolgi jezik zagovarja. Opetovano že smo povedali, kakšno stališče zavzemata gospod napram svojim uslužbencem. Ako jih ne more denuncirati, no, potem jih na drug način šikanira ali pa deluje tako, da se jih prestavi. V kratkem času, od kar je Reichl tu v Ptiju, je bilo že troje uradnikov prestavljenih. Ali to temu možakarju še vedno ni dovolj. V svojem dunajskem žargonu psuje tudi poštene delavce na predrenen način, tako da se je le čuditi, da mu še nikdo ni na lici mesta takto odgovoril, kakor to zasluži. Uspeh delovanja Reichlina je v tem kratkem času ta, da ga nikdo ne mara, ne v mestu, ne v družbi, ne na kolodvoru. Vse mu obrača hrbet, ako se Reichl pokaže . . . Med žrtve svojega nasilnega postopanja sme Reichl tudi expedienta g. Gross pristevati, ki je bil zaradi njega v Maribor prestavljen. Mislimo bi se, da ga bode Reichl vsaj zdaj pri miru pustil. Ali ne, tudi zdaj izpušča še svoj strup nad njim. G. Gross pa se je teh šikan naveličal in je Reichlina pred sodnijo poklical. Tožil ga je namreč, češ da je Reichl pred kratkim enkrat na kolodvoru zaklical: „Sperrt's alles zu, der Gross ist da!“ (Zaprte vse, Gross je tukaj.) Kdor pozna Reichlove manire, bode gotovo verjel, da je mož to rekel. Ali pred sodnijo je Reichl seveda tajil. Dejal je, da se ne ve spominjati, da bi te besede rabil, da je to pač mogoče, ali žaliti ni hotel nikogar itd. Rekel je tudi, da hoče s svojim personalom v miru živeti. Oj ti grdo farizejstvo ti! Človek, ki zna tako dobro denuncirati, ki je že tri družine iz Ptja spravil, ki je delavce psoval na nesramni način, ta človek, ki se mu vsakdo na kolodvoru izgibava, pravi da hoče v miru živeti. Čas bi pač bil, da bi „v miru“ živel, to pa kot — penzionist. Tekom razprave je bil tudi prometni kontrolor g. Koschera zashišan. Rekel je m. dr., da Reichl tožitelja ne more videti. Nadalje je povidal, da predno je prisel Reichl v Ptuj, ni bilo nikdar pritožb čez uslužbenec. Zdaj pa je teh pritožb na cele koše. (Seveda, g. Neumann ni imel nobene sposobnosti za denuncijanta!) Zanimivo je tudi, da se Reichl v posebni knjižici še zdaj natanko vpisuje, kdaj pride g. Gross v Ptuj. Celi privatni detektiv je ta „gospod“! Nadalje omenimo še, da je imel Reichl grozoviti strah, da bi se g. Gross kot priča zashišal. Sodnik je to tudi odklonil. Reichl pa je globoko vzdihnil, kajti drugače bi prišla marsikaterje lepa epizoda na dan. Ker priče niso točno izpovedale in so govorile očitno pod vtisom Reichlne navzočnosti, je bil ta oprošeo. S tem seveda njegova nedolžnost ni dokazana. To pot se je Reichel še izmuznil, ali prišel bode čas, ko bude tudi njegovi slavi konec.

Pa so le dobrí Nemci. V Gradcu je otvoril ptujski slovenski zdravnik dr. Bela Stuhec gostilno, v kateri prodaja vina iz svojih goric. Svoji k svojim, — ali to velja le za slovenske kmete; slovenski gospodje lahko delajo kar hočejo.

Vinska kriza na spodnjem Štajerskem postaja dan za dnevom bolj občutna. Iz vseh strani se nam poroča, da imajo v bogati kmetje vse kleti z vinom polne, medtem ko ne pride kupec od nobene strani. Mi ne budem danes preiskavali vzroke te žalostne gospodarske nesreče. Ali nekaj hočemo pribiti. Že od septembra 1. 1908 naprej smo pisali in svarili pravke, da naj nikar ne razširijo gonjo proti nemštvu in Nemcem, ker s tem našim pokrajinam v gospodarskem oziru grozovito škodujejo. Prvaški listi pa so se našemu svarilu rogalji. Hujskali so na prej in zapeljani fantje so napadali posamezne Nemce. Posledica pa je bila, da so — kupci izostali. Zdaj jamrajo tudi prvaški listi in kličajo vlado na pomoč. Ja, tudi vlada ne more prisiliti kupcev, da bi prihajali. Vi pravki ste s svojo brezvestno gonjo odpodili kupce, vi ste krivi, da se našemu kmetu vedno slabše godi. Naj se pogleda prvaško politiko od katere strani se hoče, vedno je ta politika globoka nesreča za slovensko ljudstvo. In preje si ne bode to slovensko ljudstvo svoj položaj zboljšalo, dokler ne požene svoje voditelje čez vse gore . . .

V cerkev, al ti pa dam eno za vuho! Iz Rogatca nam poročajo napredni možje: V nedeljo 17. t. m. bilo je v Rogatci pri pozni maši toliko ljudi, da so, kateri so kasneje prihajali, zunaj ostajali, posebno ker je bilo toplo predpoldne. Med temi zunaj sta bila tudi dva v nogah bolehna fanta, katera sta se na cerkveno obzidje vsebla. Ko ju je mož korajž g. dekan zapazil, je pridržil ko podivjan in je enega teh fantov takoj po obliju udaril, da se je revež skoraj pod obzidje prevrgel. Ko je tam korajž pokazal, je zapazil nekoga Hrvata, pridržil do njega in zavpil: „Kaj, ti pa idi rajši k Spornu „Štajerca“ brat, ko pa da tukaj sediš; v cerkev, al ti še tebi dam eno za vuho.“ Ne vemo, kaj mu je ta Hrvat zažgal, da je ko blisk skočil od njega in mu je korajž odpadla. Zunaj na vzoči ljudje so se kar glasno pogovarjali in protestirali proti temu postopanju pri hiši mira božjega. Ali je Kristus tako svoje ovce v svojo čredo klicil? Kedaj je Kristus poganjal katero ovco s cerkve v gostilno? Ko bi na obzidju takrat sedela tista ki ima par ljubeznih listkov od korajžnega gospoda, gotovo bi bil on bolj ljubezniv, kaj — — Zatorej gospod dekan, ne prenaglo ven s korajžom, ker bi Vam je še znalo zmanjkati. Za drugič pa vemo, da je vse eno, če gremo „Štajerca“ brat, ali pa v cerkev, ker nas sam g. dekan tako uči. Zato pa „Živio Štajerc!“

Občinske volitve v Možganjcih pri Ptiju so se vrstile pred kratkem. In bile so presneto čadne. Dobili smo celo vrsto pritožb in kmetje v občini so zelo razburjeni ter drug drugega povprašujejo: ali za našo občino ne velja cesarska postava? Vložil se je tudi priziv proti tem volitvam, kajti dandanes ne živimo več v časih, ko so posamezni mogotci ljudstvo pod svojo peto tlačili. Poroča se nam, da pri volitvah v tej občini ni bila volilna lista tako razpoložena, kakor določa to postava. Ako župana ni bilo slučajno doma, kar se opetovano zgodi, potem ni mogel nikdo to volilno listo vpogledati. Nadalje se celo vrsto volilcev, ki plačujejo svoj davek pošteno in redno, ni vpisalo v volilno listo; to pa samo zaradi tega ne, ker ti volilci ne ližejo pete gotovim mogotcem. In vkljub temu, da so ti volilci svojo pravico zahtevali, jih vrhovni modrijan ni vslisal. Nadalje so bili nevolilci, za učesni mokri fantički, na volišču in celo v volilni sobi. Tako ni imel v volilni sobi mladoletni župan sin prav nič opraviti. In vendar se je mužal tam okoli kakor kaplan okoli fajmoštre kuharice. Z eno besedo: v Možganjcih vladajo še turške razmere, katerim se bode pa kmalu konec naredilo. Časi so minuti, ko so veljali privilegiji posamezničkov več kot državljanke pravice vseh. In mi budem že odločno ljudske zahteve zastopali. Svaka sila do vremena!

„Krščanska“ ali klerikalna ljubezen. Pošestnik Kostanjevec v Možganjcih pri Ptiju prišel bode čisto gotovo v nebesa. Zakaj? No,

zato ker ima enega sina-duhovnika. In ta sinček pozna tako izvrstno božje zapovedi, da se ga zamore svetopisemskim učenjakom pričevati. Posebno dobro se baje na ono lepo zapoved razume, ki pravi: Spoštuji očeta in mati . . . No, nam je to končno deveta brigă, kajti oče Kostanjevec že ve, kako je vzgojil sinčeka Kostanjeveca. Povedati smo hoteli le to, kar govorijo hudobni jeziki po Možganjcih. Ti hudomušni jeziki pravijo namreč, da je sinček Kostanjevec, ki je fajmošter tam sv. Jurju, pred kratkem enkrat očital lastnemu svojemu očetu tatvino. In nadalje pripovedujejo, da je oče Kostanjevec svojega sina vsled tega ne posebno krščanskega očitanja skozi vrata vrgel. Mi seveda ne moremo trditi, da so vse te gorovice do pičice resnične. Ali nekaj je na tej stvari, nekaj smrdi, smrdi, — in upamo, da nam oča Kostanjevec to pojasi. Kajti to vemo že dolgo, da gotovi duhovniki prav radi na četrto božjo zapoved pozabijo . . .

Posojilnica v Framu (Frauheim) je samo ob sebi umevno prav hudo „slovenska“. Svoje prvaško „narodnjaštvo“ pa kaže v prvi vrsti s tem, da — slovenskim kmetom prav dobro računiti zna . . . Po našem mnenju so vse prvaške posojilnice ednako malo vredne. In vsaka teh žalostnih „posojilnic“ rešuje slovensko ljudstvo na svoj posebni način. Kar se tiče omenjene posojilnice v Framu, prav lahko trdimos, da zna za člane svojega načelnštva prav imenitno, prav mastno rajtati. V rokah imamo račun te posojilnice v dveh izbrisnih pobotnicah. Iz tega spisa je razvidno, da računa framska posojilnica za eno izbrisno pobotnico skupaj 14 K 85 vin. (!!). Od te svote pride na koleke 5 K, na poštnino 41 vin, na poveritev 144 K. Celih osem (8) kron pa si zaračuna člana predstojništva za „pot“. Hmhmm! Noben minister nima boljše plače nego predstojniki framske posojilnice. Za vsak izbris 4 krome! En predstojnik zamore 10 izbrisov na en dan prevzeti in zasluži na ta način v par urah 40 krom . . . Pač lepe razmere! Člani plačujejo v „slovensko“ to posojilnico, — voditelji pa grabijo in grabijo, da se jim žepi polnijo . . . Vse za blagor nadra, — hahahaha!

Napredna zmaga. Na dravskem polju se kmetsko ljudstvo včdno bolj zaveda svojih pravic in svoje moči. Ljudstvo prav dobro ve, da leži bodočnost le v gospodarskem delu. Zato se ne briga več za prazne fraze gotovih klerikalnih možicov. Pred kratkem so se vrstile občinske volitve v Cirkovcah. Klerikalci so napenjali vse moči in slaboznani kaplan Melhior Zorko, katerega junaštvo smo že opetovano popisali, je skakal okoli, kakor da bi imel živo srebro v sebi. Pa vse ni nič pomagalo. Volilci so izvolili v pretežni večini može odločno naprednega mišljenja, na čelu jim vrlega g. Kušarja. Vkljub temu, da niso vsi izvoljeni naši pristaši, marveč so tudi nekateri člani „narodne stranke“, nas ta izid veseli. Občina je dokazala, da ne marza brezplodno politiko sovraštva in nasilja. To naj pa tudi vse vpoštovajo. Kajti politike v gradem navadnem zmislju besede ne potrebujemo v Cirkovcah. Tudi ne, ako prihaja iz celjske „narodne stranke“. Cirkovce hočejo mirni napredek na gospodarskem polju in može se bodejo znali braniti hujskarije, pa naj pride od katere strani hoče. Toliko smo hoteli povedati. V ostalem pa čestitamo vrlim volilcem v Cirkovcah, da se niso pustili od nikogar zapeljati. Živeli naprednjaki!

Župnik Sušnik — obsojen. Dolgo je trajalo, ali zdaj je vendar-le prislo. Župnik Sušnik iz Črešnjevca pri Slov. Bistrice je obsojen kot človek, ki nagonjava h krivi prisegi. Kakor znano bil je Sušnik zaradi zapeljanja h krivi prisegi svoj čas obsojen na štiri mesece težke ječe. Mož je seveda rekuriral, dokler je šlo. Ali vsi njegovi rekurzi so bili odbiti. Zdaj je tudi zadnja inštanča, kasacijsko sodišče na Dunaju odbila rekurz in potrdila prvo sodbo. Sušnik je torej obsojen na 4 mesece ječe, ker je vkljub svoji duhovniški suknji neumne ljudi h krivi prisegi napeljavali. Žalostni je ta slučaj in z bengalično lučjo razsvetljuje grde razmere v farovžih politiku duhovnikov. Nočemo generalizirati in vreči blato na celi stan. Ali to je pribita resnica: čimbolj politikujejo duhovniki, tembolj propadajo v moralnem oziru. Kako globoko je ta Sušnik padel, tega nam pač ni treba iz novega popisavati.

Vse, kar smo mu mi v našem listu očitali, je bilo do pičice resnično. Sušnikovo življenje je stalno pred našimi očmi kakor veliko gnojšče. Kaj so farani v Črešnjevcu vse storili, da bi jih cerkvena oblast rešila tega pohujšljivega katurja, ali vse zastonj. Sušnik je bil moralično propadel človek, ali bil je tudi izborni priganjač klerikalne politike. In zato so ga pustili v Črešnjevcu. Saj je sam iz prižnice to trdil! Potem pa je prišla njegova nesreča. Sušnik je ženske pretepal in potem h kriji prisegi napeljal. In sodnija ga je morala odsoditi. Človek bi mislil, da bode cerkvena oblast takoj Sušnika odstranila. Ali ne! Vkljub temu, da je bil ta mož že na 4 mesece že obsojen, smel je še nadalje sv. mašo brati. On, ki je ime Božje sramotil, ker je napeljal v smrtnemu grehu krive prisegi, — on je smel še naprej v cerkev zahajati, pred oltar stopiti in s tem verska čutila vseh poštenih ljudi žaliti. Ali cerkvena oblast ni premisila, kako velikansko pohujšanje je, ako stopi krovoprisežnik pred Božje oblije? Samoumevno je seveda, da je bil Sušnik tudi do zadnjega hipa „vestni“ dopisnik mariborskega „Slov. Gospodarja“, v katerem je sam sebe hvalil in svoje farane napadal. „Slov. Gospodar“ se ne sramuje, da ima med svojimi dopisniki krovoprisežnike. Prepričani smo, da bode Sušnik celo iz ječe temu „katoliškemu“ listu dopisaval, ako mu to posvetna oblast ne prepove. „Slovenski Gospodar“ postal je torej glasilo krovoprisežnikov. Čestitamo! Upamo, da je zdaj afera Sušnik končana. Ponovno trdim, da smo mi bili prvi in edini, ki smo tega farizeja v pravi luči pokazali. Seveda, leta dolgo smo se proti njemu borili in duhovniška oblast nam ni hotela verovati, da ta človek omadežebleko Božjega namestnika. Zdaj nam pač veruje, zdaj, ko se je zgodilo velikansko pohujšanje... Slučaj tega bivšega župnika Sušnika najde živ „memento“ za tisto cerkveno oblast, ki ceni duhovnike žalibog le po njih politični sposobnosti. Pazite, gospodje, kajti taki slučaji škodujejo veri bolj kot vsi krovoverci! Pazite, kajti enkrat bodete dajali odgovor!

Nevarnost kranjskih lesnih trgovcev. Pod tem naslovom piše „Marburger Zeitung“: Čudno je, da se doslej v varstvo deželnih interesov ničesar ukrenilo ni. Dokaz, kako se v tem oziru postavo prezira, je sledeči slučaj: Za sodnijskoma okrajoma Marenberg in Slov. Gradec nahajajoče se veliko gozdno posestvo, ki je bilo enkrat lastnina g. J. pl. Gasteiger, postal je l. 1909 skupno z glazutom Josefstal lastnina lesnega trgovca Lenarčiča iz Kranjskega. Ker uslužbenici glazute pod novim nezmožnim vodstvom niso mogli izhajati, se je kmalu delo ustavilo. Zdaj je Lenarčič začel svoj glavnji namen izvrševati: Brezobzorno gozdove podirati in jih potem svoji usodi prepustati. To se je že v veliki meri zgodilo. Velikanske plošče gozda se je posekalo v največjem neredu. Od lanske spomladi do poleta se je podrla več tisoč debel, medtem ko ležijo ostanki (veje, viški, odpadki) tam okoli in tvorijo prava zbirališča gozdu nevarnega mrčesa. Ker se tudi v pravem času ne podira, prepreči se vzlet semena. Vsled napadnega sekanja sta mraz in sneg gozde tudi popolnoma uničila. Zlasti Struca kaže sliko, kako daleč zamorejo brezvestne roke krasni gozd pripeljati in kako potem natura to grozno delo še nadaljuje. Predpise gozdne postave se ednostavno prezira ali pa se jih zavija. In tako gre nesreča naprej, dokler ne bodo imeli tudi v teh krasnih pokrajinah — kranjskega Krasa s svojimi skalami. Še poznejši rodovi bodo pod tem dejstvom trplji. Omenimo še, da na tej celi veliki gozdni posesti ni nastavljen noben državno izkušeni gospodar in je sploh vso osebje nezadostno. Lovec ima naslov gozdarja, nadgozdar ima le mali delokrog, ker ni samostojen in so mu roke vezane. Naj gre pozneje vse v nič, da se le v sedanosti na reparski način (Raubbahn) kolikor mogoče denarja iz gozdov potegne. V bivši glazuti je zdaj magacin lesnega oglja, kjer imajo razni delavci opravila. Stavbno stanje poslopja je že nevarno; pred kratkim padla sta dva težka troma dolni; k sreči nista nobenega človeka zaleda. Ali tudi tukaj se prezira postavo, dokler ne bode par družinskih očetov ubitih. Oblast se pa prav nič za te razmere ne briga, menda zato ne, ker je premalo državnih oseb za gozdarsko

nadzorstvo. Pozneje se bode seveda vse to grozno mačevalo — ali prepozno!

Razmere v Hrastniku so postale v zadnjem času že take, da jih je primerjati onim na Tarškem. Od Roševe bande nahujskani fantiči, preoblečeni v garibaldinske srajce, mislijo menda res, da se bode že celi svet pred njimi tresel. In oblast tega ne vidi, ali pa je preslab, da bi temu konec napravila. Tolovaj i v vrstah hrastniško-trboveljskih „narodnjakov“ so na progo rudniške železnice kamenje naložili. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da se je ta zločinski napad pravočasno opazil in da ninajdlo 30 oseb avto smrt. Pričela je sodnijska preiskava. Mi smo seveda naprej vedeli, da se ne bode ničesar dognalo. Kajti zgvorjeni tolovajti ne bodo drug drugega izdali. Vrana ne izkljuje vranocesa. In zato se je morala preiskava končati. Gospodje pri sodniji naj bi Roša in njegove sinove vprašali, kje je krivec? Ti jih gotovo pozna. Kajti v Roševem taboru, v Roševi krčmi se vse te lumparje skuhamo... Komaj je bila javnost malo nad tem slučajem pomirjena, ko so zopet nekateri hrastniški „sokoli“ grozili in streljali z revolverji na nemške „turnerje“. Ti se tega seveda tudi niso pustili dopasti in so te razgrajače menda poštano preklofutali. Če par dni pa so pisali pravski listi, da so „turnerji“ sokolke napadli in kamenovali. Prišlo je do sodnijske razprave, pri kateri so pa bili vsi otoženi „turnerji“ oproščeni. V nobenem oziru se ni moglo njih krvido dokazati. Radovedni pa smo, kaj bode oblast zdaj s sokolskimi revolver-junaki storila. Ali bodo taki mladeniči morda res pravico imeli, streljati na ljudi, kakor na vrabce? Ali bode vrlačakala, dokler se kakšna nesreča ne zgodi? Ali imajo ti fantiči sploh pravico, streljati in nositi revolverje? Na vse to zahtevamo odgovora! Roševska trinošča v Hrastniku mora biti konec!

Fajmoštrovi psički. Fajmošter Muršec ima par psičkov, ki imajo to navado, da ljudi grizejo in jim hlače tragojo. Zato je bil fajmošter na 10 K globe obsojen in je moral tudi hlače plati. Pobožni gospod se je pritožil, pa mu ni

nič pomagalo. Ja, ja, tudi žegnani psički so **Uboj** podvrženi postavi...

Sejem v Pekelskivasi. Piše se nam: V ponter z delek, 2. majnika se vrši v Pekelskivasi na kojumri lodvoru Poljčane veliki živinski sejem. Živino-a Se posestniki so vabljenci, prav v obilnem številu **Pone** živino na sejem pragnati, ker se ne bo vstopnila več **J** (Standgeld) pobirala; povrh pa dobi vsaki zavec **J** vsako govedo, katero ta dan na sejem postavi **Huzar** ali prižene, pol litra dobrega domačega vina apelj zastonj. Da bode dosti kupev prišlo, zato skrb vod sejemski odbvr.

Letni sejem v Ptiju, ki se je vršil preteko soboto, dne 23. aprila, se je prav dobro obnest. Živine se je prignalo: 350 kosov konj, 992 km kosov goved, katero ta dan na sejem postavi **Juna** ali prižene, pol litra dobrega domačega vina apelj zastonj. Da bode dosti kupev prišlo, zato skrb vod sejemski odbvr.

V Šoštanju so otvorili 21. aprila novo hišo č. 1 za ubožce. Kakor znano, je g. Woschnagg star. ob prilikl cesarjevega jubileja na velikodružni način sklenil, da daruje trgu hišo za ubožce za malo bolnišnico. Občinski zastop je ob tej priliku g. Franca Woschnagg tudi častnim občanom imenoval. V novem poslopu zamore stanovati skupaj 8 vlogih družin v 16 sobah. Poleg tega imajo še lepi vrt in travnik na razpolago. Plemeniti dobrrotnik si je pač za večne čase zslužil hvalo cele občine. Čast mu!

Pozor! Vsi advokati v Ptiju so sklenili, da od 1. maja t. l. naprej uvedejo v svojih pisarnah popolni nedeljski počitek. Občina v nedeljah torej ne bode nobena advokatska pisarna v Ptiju več odprta, na kar opozarjam kmete.

Novo gostilno v Ptiju so otvorili s 1. majom nasproti minoritskega ključa. Gostilno je prevzel g. Fr. Strohmeier, ki je znan kot izborni krčmar in jako priljubljen pri kmetih. (Več glej v inzeratu današnje številke.)

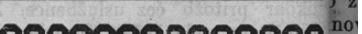
Premije za viničarje. Mariborska podružnica kmetijske družbe razdelila je sledčim viničarjem za večletno službovanje pri enem in istem gospodarju premije: Franc Frass (32 let pri vinogradniški šoli) 30 K; Johan Puchmann (29 let pri Böhmu v Framu) 30 K; Franc Tscheppa (25 let pri dr. Raku v Rosbahu) 25 K; Franc Poschark (25 let pri pl. Bitterl v Gamsu) 25 K; Johan Hammerl (19 let pri gospoj Knezda) 20 K; G. Komar (14 let pri vinogradniški šoli) 20 K. Čestitamo vrlim tem možem, ki so svojim gospodarjem tako zvesti in prav vzor za kmetijske posle.

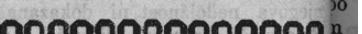
Bilder von der Brandkatastrophe in Böhmenkirch.

Veliki požar v Böhmenkirchu.

V vasi Böhmenkirch na Würtemberškem je divjal pred kratkim velikanski požar, ki je večji del vasi popolnoma uničil. Nepredvidne otroške roke so požar povzročile. Neki 6 letni deček je namreč pred očetovo hišo začkal kupček slame. Plamena pa so takoj tudi slammato streho hiše začgali. K nesreči je bil hudi veter, ki je zanetil ogenj po celo vasi. V hipu so se na več kot desetih strehah pokazala plamena. Skupno je pogorelo 73 poslopja in je ogenj napravil za okroglo 600.000 markov škode. Naše slike kažejo nesrečno vas po požaru.

Ali si se že naročil „Štajerca“?
Vsaka kmetska hiša mora ta list imeti!

Uboj. Na cesti pri Celniku na Dravi so se prli in stepli fantje. Pri temu bil je Franc Horner z nožem tako težko ranjen, da je drugi lan umrl. Storilca so orožniki v osebi hlapca Julija Sernea iz Janževje gore zaprli.

Ponesrečil je v kamnolomu v Rogatca neki delavec. Kamnolom se je podrl in reveža zasul. Delavec je dobil smrtnonevarne rane.

Huzarji tatovi. Kantiner Horvat v Radgoni je zapeljal več huzarjev k tatvini. Kradli so islo vodo, perilo, uniforme in mrvo. Horvata ter štiri huzarjev so že zaprli.

Vlak povozil je v Leobnu 70 letno posetnico Marijo Kenitzer. Dobila je take rane, a je kmalu nato umrla.

Junak noža. V Celje pristojni delavec Jože ostvinšek je v Inomostu nekega tovariša težko nožem ranil in potem pobegnil.

Izgubil se je v Radgoni 77 letni cestni poetač Jos. Glauninger. Starček je opetovan oziol, da se usmrtil in ni to izključeno.

Pod vlak je prisla v Hočah žena čuvaja sluča. Revica je imela otroka v naročju in holala na vlak stopiti. Padla je in prišla z nogo od voz. Nogo ji bodejo morali odrezati.

Žensko maščevanje. Iz Rogatca se poroča, sta delavka Mikolič in njena hči moža prve ljubosumja — kastrirati hoteli. Rabili sta arje.

Pretep in uboj. V bližini Ptuja so se preklo nedeljo zopet fanti grozovito stepli. Sedem litor leži težko ranjenih v bolnišnici. Pisar tonja je bil tako težko ranjen, da so mu vrgane iz črepinje stopili. Fant, katerega povejajo kot mirnega, je na ranah umrl. Surovost d' slovenskimi fanti je žal že grozno velika. Če posledica prvaške hujškarije; najhujši preteci in ubijalc si tudi najhujši prvaški začenci!

Iz Koroškega.

Zakaj se jim gre? Slovensko ljudstvo na koroškem kakor sploh povsod je v pretežni veči kmetskega stanu. Vsaka politika, ki bi bila venskemu ljudstvu koristna, morala bi biti — etnska. Ali je pa tudi v resnicu tako? Misliš, da žalibote ne! V prvi vrsti pribijemo, da d' prvaškimi voditelji slovenskega ljudstva na koroškem ni skoraj nobenih kmeter. Nemški oski kmeter imajo enega Kirschnerja, enega chmayerja in celo vrsto drugih poslanec, ki prava kmetska kri. Slovenski pa — nobenem kmeta! Ali je morda Grafenauer kmeter? Ne, je orglarski mojster, ki je že vsed svoje odvisen od farovžev. In dr. Brejc, dr. Ller itd. — to so advokati! In Ražun, Podc, Einspieler itd., — to so politikujoči dužniki. Vso prvaško gibanje na Koroškem leži jih v rokah politikujočih duhovnikov in od odvisnih mož. Kar se duhovništvo v politike, smo pa vedno opazovali, da nima srca za etnski stan. V srednjem veku je stalo politike duhovništvo na strani kmetskih zatiralkar dokazuje že dejstvo, da so se v kmetskih pustnih kmeterje v prvi vrsti proti požrešnim strom obračali. In danes si povečujejo poli duhovnikov vedno svoje place na troške etnskega ljudstva . . . Zakaj se gre torej ikom? Za kmetsko ljudstvo se jim ne gre! Kmeta niso še nikdar ničesar koristnega stot.

Gre se jim le za svoj žep!! In zato tudi dobro opazujemo, kako pomagajo prvaški v svojem stanu. Čimveč neumnosti je med koroškim ljudstvom, tembolj se polni nenasitna ta bisaga. Čimveč sovraštva in prepira je ljudstvom, temboljše „kſeft“ delajo prava advokati . . . Zase hočejo prvaki edino ico za odiranje slovenskega ljudstva in svosnovno hočejo isto zasigurati. Sebi češt d' oskrnjosti, v lepe slovene fraze preoblečena sebičnost, to je prvaška politika povsod in bmo še na Koroškem!

Pametna uredba. Od začetka t. m. sem zela je zveza koroških kmetskih zadrag v reu razprodajo mesa. Namen je, da se kmekolikor mogoče dobro razprodajo preobile e omogči in da na drugi strani mestno ivalstvo teneje meso dobiva. Dosedanji poti so se prav dobro obnesli. Cena mesa je urepo kakovosti od 1 K 8 h do 1 K 40 h, em ko mesarji prodajajo od K 1.28 do

K 1.60 pa tudi do K 2 — Ni čuda, da so vsled tega kupci prav radi prihajali. Upamo, da se bodo to prodajo nadaljevalo; kajti edino na ta način se bode tudi tesno gospodarsko zvezo med kmetskim in mestnim prebivalstvom uresničilo. In tako pametno zvezo potrebuje dežela, kajti drug smo od drugega odvisni.

Strajk. V Beljaku štrajkajo čevljarski poslovniki. Delavci zahtevajo 1 uro manj dela in 20%-no zboljšanje plače.

Huda krava. Težko ranila je krava na posestvu kmeta Paula v Strašiču pri Celovcu 18 letnega posestnikovega sina.

Gozdni požar. 20. aprila popoldne nastal je v Kapuzinerwaldu pri Beljaku požar, katerega so pa gasilci kmalu zadušili.

Samomor. V Celovcu vrgla se je 16 letna hči kočarja Mandl iz Pussarnitza pod osebni vlak, ki jo je takoj razmesaril. Nesrečnemu dekletu se je zmešalo.

Ustrelil se je baje iz ljubosumnosti kolar G. Mühlbacher v Celovcu. Krogle mu je predrala oko in ga težko ranila.

Mrliča iz vode potegnili so pri Arnoldsteinu. Baje je to mrlič nekega Italijana, kateremu se je mešalo in je padel v vodo ter utonil.

Izginil je neznanom kam potlir Zampieri v Beljaku.

Na poti v Ameriko je na visokem morju umrla gospica M. Frank iz Beljaka.

Srake. V Beljaku so zaprli neko žensko, ki je v raznih hišah kradla kakor sraka. Istopako so zaprli zaradi tatvine in goljušije Tomschettovega hlapca Wolfgruber v Beljaku.

Cigan — goljuf. V Bistrici so zaprli orožniki cigana Jakob Wolf, ki je na Tirolskem za 320 K goljufal.

Požar. Piše se nam: 24. aprila proti pol 1. uri ponoči pričelo je v šupi Stefana Wieser v Bodentalu (občina Slov. Plajberg) iz neznanega vzroka goreti. Ogenj se je tako hitro razširil, da je tekom komaj 2 ur pet poslopij i. s. 2 hleva, stanovanlo hišo in gospodarska poslopja s krmo, obleko, pohištvo vred popolnoma uničil. Le z veliko težavo zamoglo se je 15 kosov govede, 2 mlada konja, prašiče, ovce in nekaj predmetov ter žitja rešiti. Domači pes, ki je bil priklenjen na verižici, in kokoši ter domači zajci so pogoreli. Baje je posestniku in njegovi ženi tudi sveta denarja z drugimi spisi v plamenih ostala. Wieser izvrševal je tudi trgovino z mešanim blagom in je vsa zaloga zgorela. Škoda je od 18000 do 20000 kron. Poslopja so bila nizka zavarovana. Komaj 1/4 škode je krita. Posestnik, ki je naprednjak in zelo delaven ter priden, njegova ženo in 4 otroci, ki so si vsi komaj živiljenje rešili, nahajajo se zdaj v največji bedi. Tudi sosedna poslopja so bila vsled vetrav v veliki nevarnosti in je le delu prebivalcev zahvaliti, da se ni še večja nesreča zgodila. Občina Slov. Plajberg pa žalibog niti ročne šprice za slučaj take nesreče nima.

Mrliča našli so v potoku Grašica v Rožu. Mrlč je že segnit in ga niso spoznali.

Stepla sta se v Sv. Martinu pri Beljaku hlapca Koderman in Gaspar. Zadnji je Kodermana s sekiro težko ranil. Uibil bi ga, ko bi drugi ljudje ne stopili vmes.

Po svetu.

Mark Twain, najpomembnejši ameriški humoristični pisatelj je umrl.

Cerkveni rop. V Uspenskij katedrali v Moskvi so tatori pokrali zlatnine za več kot en milijon rublov. Iz svetniških slik so pokralli vse dragocene kamenje. Tato več niso dobili.

Samomor učenca. V Lvovu se je ustrelil gimnazialist Schwalb. Bil je takoj mrtev. Dečku ni več živiljenje dopadol.

Etna, ki je zadnje tedne ogenj bruhala in velikansko škodo napravila, se je zdaj zopet pomirila.

Velikanski požar. V mestu Lak Charles (Amerika) je pogorelo več sto hiš, cerkev, klošter, rotovž itd. Škoda je za 10 milijonov kron.

Nečloveško. V Pensilvaniji so obdolžili ruderji nekega moža, da se peča s sušenstvom. Napadli so ga, pribili na leseni križ in kronali s trnjem. Nesrečnež je kmalu izdihnil.

Anarhisti so v bližini mesta Baku umorili ter oropali kneza Alekseja Bakutoja. Ruske razmere!

Gosenice!

Uničujte gosenice, nabirajte jih raz dreves in sežigajte jih. Pa ni dovolj, da samo sadno

drevje čistite. V bližini hiš in sadonosnikov so tudi hrasti in druga drevesa polna mrčesja. Čistite i te, da se sadno drevje ne okuži. Delajte, dokler je čas!

Par besed o čilskem solitru.

Spisal Vičanski Škerlec.

Veliko se govorji in piše dandanes med kmeti o raznih umetnih gnojilih. Nekteri priporočajo te, drugi zopet druga umetna gnojila; jaz bi pa rad podal par besed iz mojih izkušenj o čilskem solitru. Kaj da je in kakšni je čilski soliter, tega ne budem naštetal, ampak podam le važnejše njegove lastnosti in kako se naj žnjim ravna. (Pristavim le, da je precej drag, pa ako prav solid, ne predrag.)

Torej: Sbranjeno mora biti na popolnoma suhem prostoru, ravnotako se more trositi ob čisto suhem vremenu med rastline. Ker je to veležno dušično gnojilo, v vodi raztopno, se umije, da ga zemlja ne obdrži v sebi; mora se torej potresati v dveh ali treh delih, ko so rastline v rasti. Ko bi ga potresali šele tedaj, ko se zrnje ali sad snuje, bi bilo že prepozno in imeli bi več izgube, ko dobica. Po mojem prepričanju ga je najboljše en del za drugim po tri tedne narazen v ednakih delih trositi. Nekteri trdijo, da deluje čilski soliter na močno rast slame, ne pa, da bi se pridelek zrnja povečal. To bi bilo le v tem slučaju mogoče, aki bi zemlji manjkal zadostne množine kalija in fosforove kislino. Teh dveh gnojilnih sredstev čilski soliter ne vsebuje, ampak dušik.

Po mojih večletnih izkušnjah prištevanju čilskemu solitru prednost napram žveplenku amoniaku in to z bog tega, ker ima čilski soliter še iz početka dušik v solitrne kislino, da jo rastline lahko takoj sprejemajo in uživajo. Vse drugače pa je pri žveplenku amoniaku, pri katerem se mora prej spremeni v soliterno kislino in potem ga še rastline uživajo. Pri teh spremembah se pa izgubi veliko dušika. Da je čilski soliter priporočenja vreden za vrhno gnojenje, to trdim z mirno vestjo, posebno pri slabih poljskih rastlinah. Kdor bi pa temu ogovarjal, naj naredi tozadevni poskus in potem vse pridelke natanku stehtia iz posameznih parcel, ki jih je izmeril vse v ednakih meri in potem izračuni večji pridelek, in stroške za čilski soliter in potem takem si na jasnen. H koncu še pristavim: Kdor hoče pomagati ovsu in sebi s pomočjo čilskega solitra, naj ga vzame za en ha kakih 150 kg. Za koruzo kakih 200 kg proračunjeno na 1 ha in krompirju 200—250 kg. Tudi prošo se ti bode izkazalo zelo hvalažno, aki mu podeliš na 1 ha kakih 80—100 kg čilskega solitra. Pripomnim še, naj se vselej prej pognoji zemlja v zadostni množini s kalijem in fosforovo kislino. Dobicek in dobrski uspehi ne bodo izostali, aki vreme k temu posluži.

Gospodarske.

Spomladanski mraz v vinogradu in sadonosniku. (Naznanijo deželne sadarske in vinogradniške šole v Mariboru.) Kakor v preteklih letih hočemo tudi letos k skupnemu postopanju v odporu proti spomladanskemu mrazu opozarjati. Vsi naj torej slediča naznani voščevanje. Izkušnja uči, da pomaga le kolikor mogoče splošno kadenje, ki se izvrši na pravi način. Seveda ne sme biti mraz tako hud, da sploh vpliv dima odstrani. Čeprav se ne more zanesljivo trdit, da bode to nastopanje proti mrazu pomagalo, vendar lahko rečemo, da so debeli, mokri dimovi oblaki najboljše sredstvo proti mrazu. Najbolj v nevarnosti so tesne in globoke postranske doline in med temi zopet oni vinogradni ter sadonosniki, ki ležijo v globokih dolinah (Tolsohle) ali v njeni bližini. Na te se bode treba pri kadenju točno v prvi vrsti ozirati. Da se določi pravocasni začetek kadenja, izvršila se bodejo na deželni vinogradniški in sadarski šoli v Mariboru opazovanja na posebnih aparatih, katerih uspeh se bode s strelji iz možnarjev naznani. Ako kaže opozovanje zvečer, da bode v prvih urah prihodnjega jutra brkone mraz, potem se bode ob pol 8. uri zvečer iz poizkusnega vinograda zavoda enkrat ustreliti. Ako je nevarnost še večja, potem se bode dvakrat ustreliti. Ker se te strele v oddaljenejši krajih ne bode čulo, naj jih bližni posestniki naprej dajo. V takem slučaju naj bodejo za kadenje določene osebe pripravljene. Opazovanje se bode v takih nočeh na šoli nadaljevalo. Kadar je v jutru neposredna nevarnost, od-dalo se bode 3 strele. To bode znachenje, da naj se gre takoj na lice mesta in naj se pripravljene kupe zažge. Ti kupi za ogenj naj bodejo že prej pripravljeni. Priporoča se rabo smolnatih hebelov (Räucherkuchen), katera se na ta način napravi, da se črno smolo segreje in polje v malih 20 cm v sredini merečih jamicah čez žaganje, zrezani trtni les ali vejice. Ogenj naj ne gori v plamenih, marveč veliko dima. Za ogenj je torej potreben vodni vpliv. Dostikrat se bode dalo zvečer signal, ponoči pa se bode vreme v toliko zboljšalo, da ne bode več nevarnosti. Zopet drugokrat ne bode zvečer signala, ponoči pa na nastane nevarnost. Zato je dobro, da v nevarnih časih vedno ena oseba čuje. Neobhodno potrebno je, da se vse hitro in pravocasno izvrši, zlasti da se daje strele naprej.

Dostikrat se bode dalo zvečer signal, ponoči pa na nastane nevarnost. Zato je dobro, da v nevarnih časih vedno ena oseba čuje. Neobhodno potrebno je, da se vse hitro in pravocasno izvrši, zlasti da se daje strele naprej.